

YHTEENVETO TUTKE-VÄLIRAPORTTIIN SAADUISTA LAUSUNNOISTA

1. YLEISTÄ OHJAUSRYHMÄN ESITYKSISTÄ TAI VÄLIRAPORTISTA (30 lausuntoa)

TUTKE-ohjausryhmän esitykset

- ammatillinen tutkintojärjestelmä vastannut työelämatarpeisiin varsin hyvin (MTK)
- tahot kannattavat ohjausryhmän esitysten viemistä eteenpäin (EK ja 2 koulutustoimikuntaa)
- kehittämisehdotukset (pääosin) kannatettavia ja oikean suuntaisia (Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto, 5 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- hanke ottaa kantaa olennaisiin kysymyksiin (MTK, 1 koulutustoimikunta)
- esitykset ovat kattavia ja erittäin tavoitteellisia (1 koulutustoimikunta)
- kehittämishankkeen suunta on hyvä (1 koulutustoimikunta)
- esitykset helpottavat tutkintotoimikuntien käytäntöjä (koulutustoimikunta)
- väliraportin tekemien esitysten toteutuminen kehittää vastaamaan tulevaisuuden haasteita (1 koulutustoimikunta)
- kehittämisehdotukset edistävät tutkintotoimikuntien tehtävien hoitamista (1 tutkintotoimikunta)
- monet esityksistä ovat jo tutkintotoimikuntien käytäntöjä (EK ja koulutustoimikunta)
- hyvin laadittu raportti, joka käsittelee tutkintotoimikuntien työn olennaisia asioita sekä nostaa esille haasteita ja ongelmakohtia (1 koulutustoimikunta)
- raportista käy ilmi eri toimikuntien työmäärien vaihtelu, suurten toimikuntien työtä ei voida tehdä oman toimen ohella (STTK)
- väliraportissa on huomioitu kiitettävästi ne näkemykset, jotka lausunnon esittävä koulutustoimikunta esitti selvitysryhmän raportista antamassaan lausunnossa (1 koulutustoimikunta)
- Opetushallituksen tulee tiedottaa tutkintotoimikunnille (koulutustoimikunta)
- esitysten toteuttamisesta lisäkuormitusta OPH:n asiantuntijoille (OPH, 1 koulutustoimikunta)
- tärkeää, että jatkossa tutkintotoimikunnan, arvioijien ja näyttötutkinnon järjestäjien vastuista ja velvoitteista säädettäisiin tarkemmin (OPH).

Näyttötutkintojärjestelmän kokonaiskehittäminen

- kokonaiskehittäminen on (erittäin) tärkeää. (EK, Teknologiateollisuus, 2 koulutustoimikuntaa, 2 tutkintotoimikuntaa,) OKM:n ja OPH:n tulee seurata käytännön toteutusta (1 koulutustoimikunta)
- näyttötutkintojärjestelmä on vetovoimainen ja työmarkkinoiden tarpeita hyvin palveleva; esitetyt hallinnon muutokset pannaan vireille niin, että ne koskevat jo uusia asettuja toimikuntia (SAK)

- näyttötutkintojärjestelmän kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia pitää seurata ja arvioida sekä kehittää arvioinnin perusteella (Kuntaliitto)
- raportissa kiinnitetään huomiota näyttötutkintojärjestelmää koskevan asiantuntemuksen vahvistamiseen (Kunnallinen työmarkkinalaitos)
- kehitettäessä huolehdittava työelämälähtöisyyden säilymisestä ja kehittämisestä (1 koulutustoimikunta)
- OAJ:n tulee jatkossa olla mukana näyttötutkintojärjestelmää kehittävässä työryhmissä (OAJ)
- tutkintojärjestelmän tulee olla joustava ja uusiutumiskykyinen ja vastata yritysten muuttuviin tarpeisiin (1 koulutustoimikunta)
- tärkeää on varmistaa tutkintojen tasalaatuisuus ja niiden perustuminen tutkinnon perusteisiin (1 koulutustoimikunta)
- tutkintojen määrän vähentäminen, tutkintojen yhdistäminen ja valintamahdollisuuksien lisääminen, rahoituksen tulee tukea näitä ratkaisuja (1 tutkintotoimikunta)
- valikkomallin laajentaminen (1 koulutustoimikunta)
- järjestelmän ulkopuolisen tahon tulisi evaluoida näyttötutkintotoimintaa (1 koulutustoimikunta)
- myös näyttötutkintoja järjestävien oppilaitosten akkreditointi (1 koulutustoimikunta)
- opetushallinnon tulisi panostaa näyttötutkintojärjestelmää ja tutkintojen suorittamista koskevaan tiedottamiseen ja markkinointiin työelämässä nykyistä enemmän (1 koulutustoimikunta).

Kolmikantaisuus

- kolmikantaisuuden tulee jatkossakin olla kehittämisen lähtökohta (EK , OAJ)
- kolmikantaisuutta muutetaan enemmän työnantaja- ja työntekijäpainotteiseksi, mikä vaatii heidän taustayhteisöjensä ymmärtävämpää suhtautumista tutkintotoimikuntiin (1 tutkintotoimikunta).

Alakohtaisuuden ottaminen huomioon

- alakohtaisesti eriytyvien tarpeiden ottaminen huomioon (3 koulutustoimikuntaa)
- tunnustettava eri alojen ja eri tutkintotoimikuntien työn määrän erilaisuus (1 tutkintotoimikunta).

Tutkintorakenne-esitykset vs. tutkintojen uudistaminen ja rakenteet

- tutkintorakenne esitykset koulutustoimikunnille (1 koulutustoimikunta, 2 tutkintotoimikuntaa), tutkintojen uudistaminen tutkintotoimikunnille (1 tutkintotoimikunta)
- tutkintorakenne-esitykset eivät tutkintotoimikunnille, mutta ennen uusien tutkintojen hyväksymistä alan toimikunnalta lausunto sen tarpeellisuudesta. Rakenne-esityksien käsittelyssä koulutustoimikunnan ja alan tutkintotoimikunnan yhteistyötä tiivistettävä. (1 tutkintotoimikunta)

- joustavuutta tutkintojärjestelmään voisi tuoda tutkintojen määrän vähentäminen ja tutkintojen yhdistäminen ja valintamahdollisuuksien lisääminen tutkintojen sisällä (1 tutkintotoimikunta)
- valikkomallin laajentaminen. Myös rahoituksen on tuettava tällaisia ratkaisuja. (1 koulutustoimikunta)

Koulutustoimikunnat ja tutkintotoimikunnat

- läheisten tutkintotoimikuntien yhteistyön kehittäminen (1 koulutustoimikunta).
- koulutustoimikuntien ja tutkintotoimikuntien yhteistyötä ja työnjakoa tulee täsmentää ja kehittää (OAJ, 3 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- tutkintojen ja muun osaamisen kansallisen viitekehyksen päivittämis- ja kehittämistarpeiden kartoittaminen voisi olla yksi mahdollinen koulutus- ja tutkintotoimikuntien yhteistyötehtävä (1 koulutustoimikunta)
- kiinteämpi ja läheisempi yhteistyö koulutus- ja tutkintotoimikuntien välillä nopeasti muuttuvilla aloilla (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikunnat tulisi kytkeä nykyistä vahvemmin tutkintojen perusteiden valmisteluun (1 tutkintotoimikunta).

2. Näyttötutkintojen järjestämisen laadun seuranta/ varmistaminen (26 lausuntoa)

Näyttötutkintojen järjestämissopimukset

- Järjestämissopimukset toistaiseksi voimassa oleviksi (OPH, STTK, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto, ELO, 4 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- toistaiseksi voimassa olevat sopimuksen edellyttävät myös laadun arvioinnin tueksi yhtenäisiä seurantakäytäntöjä (1 koulutustoimikunta)
- mikäli näyttötutkintojen järjestämissopimukset tehtäisiin jatkossa pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi, tulisi sopimusmalliin liittää irtisanomispöytäkirja (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikunnan olisi hyvä saada valita solmiiko se järjestämissopimukset määräaikaikaisiksi vai toistaiseksi voimassa oleviksi. (1 koulutustoimikunta)
- kolmevuotiset sopimukset ovat hyvä keino katkaista yhteistyö sellaisten oppilaitosten kanssa, jotka eivät enää saa toimintaansa toimikunnan edellyttämälle tasolle (1 tutkintotoimikunta)
- miksi näyttötutkintojen järjestämissopimukset muutettaisiin toistaiseksi voimassa oleviksi? (1 koulutustoimikunta)
- Jos järjestämissopimusta ei noudateta, tutkintotoimikunta olisi velvollinen ilmoittamaan asiasta OKM:öön, jolloin OKM ja tutkintotoimikunta käynnistävät sopimuksen irtisanomistai purkumenettelyn. (Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto)
- järjestämissopimusten valvontaan sekä tutkintojen järjestämisen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnille pääkriteerit. (1 koulutustoimikunta) mallina esim. ISO 9000 (1 koulutustoimikunta)

- huomio työelämäyhteyksien määrään ja monipuolisuuteen. (1 koulutustoimikunta)
- korjaavien toimenpiteiden käytäntöihin vahvistusta ja yhtenäistämistä. (1 koulutustoimikunta)
- asetukseen maininta sopimuksen irtisanomis- tai purkamismenettelyn käynnistämisestä tarvittaessa. (1 koulutustoimikunta)
- järjestämissopimukseen ja järjestämissuunnitelmiin toimikunnille yhtenäiset toimintamallit, toimintatavat ja ohjeet (1 koulutustoimikunta)
- hyvä, että tutkintotoimikunta pyytää järjestämissopimuksesta selvityksiä (1 koulutustoimikunta)
- sopimusrikkomuksista ei ole sanktiojärjestelmää. (1 tutkintotoimikunta)
- järjestämissopimushakemuksen käsittelystä prosessikuvaus ohjaamaan näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma- ja -sopimuskäytäntöjä (1 koulutustoimikunta).
- OPH:n tulee ohjeistaa järjestämissuunnitelman laadinta. (1 koulutustoimikunta)

Kolmikantaisuus tutkintotilaisuuksissa

- kolmikantaisen osallistumisen tutkintotoimikuntatyöhön ja tutkintosuoritusten arviointiin toteuttaminen tasapainoisesti (JHL)
- tutkintotilaisuuksissa tulisi säilyttää kolmikantaisuusperiaate ja sen toteutumista vahvistaa (3 koulutustoimikuntaa).

Tutkintotoimikunnat laadun valvonnassa

- toimikuntien asemaa ja toimivaltaa selkeytettävä (1 koulutustoimikunta)
- virkavastuun rinnalla turvattava toimintaedellytykset (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikunnille yhtenäiset laatukriteerit, toimintamallit ja -käytännöt (ELO)
- näyttösuunnitelmien ja näyttösuoritusten hyväksymiseen tutkintotoimikunnat tarvitsisivat tuekseen koulutusta sekä valmiita menetelmiä Opetushallituksesta (OAJ)
- Opetushallituksen koulutusta ja ohjausta toimintakäytäntöjen yhtenäistämiseen. Tutkinnon järjestämisen laadun seurantaan tutkintotoimikunnille koulutusta ja toimintamalleja (1 tutkintotoimikunta)
- isojen tutkintotoimikuntien on mahdotonta seurata tutkintotilaisuuksien laatua, vaan arvioijien tulee varmistaa laatu (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikuntien on lähes mahdotonta seurata tutkintotilaisuuksien toteutumista (1 koulutustoimikunta)
- hyvä, jos toimikunta laatii suunnitelman seurannasta. Toimikunta päättää eri tavoista. (1 tutkintotoimikunta)
- henkilökohtaisten näyttösuunnitelmien hyväksyttämistä kaikille tutkintotoimikunnille yhtenäiset ohjeet (1 koulutustoimikunta)

Tutkintotoimikunnan valvontatehtävä

- toimikunnille oikeudet, todelliset mahdollisuudet sekä aika- ja raharesurssit valvonnan hoitamiseen (JHL, Kuntatyönantajat, Kuntaliitto, 3 koulutustoimikuntaa), myös työelämän edustajien ansionmenetykset (Suomen Yrittäjät, 1 koulutustoimikunta)
- työryhmän esittämä keskimääräinen 5 valvontakäyntiä ei sovi kaikkiin toimikuntiin. (STTK)
- toimikunnille oikeudet puuttua havaitsemiinsa ongelmiin ja saada tietoja (1 koulutustoimikunta)
- yrityksiin ei mahdollisesti päästä tutkintotilaisuuksia valvomaan (1 tutkintotoimikunta)
- tutkintotilaisuuksiin osallistuminen ei aina ole käytännössä mahdollista työprosessien yhteydessä (1 tutkintotoimikunta)
- valvonta- ja muita tehtäviä tulee jakaa tasaisesti jäsenten kesken (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikuntien valvontakäyntien toteuttamiseen riittävästi määrärahoja, myös työelämän edustajien ansionmenetyksen korvaamiseen. (1 koulutustoimikunta)
- asetukseen lisättäisiin säännös siitä, mitä tietoja tutkinnon järjestäjän tulee toimittaa valvonnan toteuttamiseksi (OPH).

Järjestämisedellytysten selvitys

- järjestämisedellytysten selvittäminen OPH:n tehtävä (JHL, 1 koulutustoimikunta)
- tärkeää saada tarvittaessa OPH:n tukea järjestämisedellytysten arviointiin. (1 tutkintotoimikunta)
- OPH:n tekemän järjestämisedellytysten selvittämisen lisäksi paikan päällä tehtävä auditointi (1 koulutustoimikunta)
- näyttötutkintojen järjestämisedellytysten arviointiin kaikista oppilaitoksista riippumaton elin /yritys (1 tutkintotoimikunta)
- OPH:n tutkintotoimikuntien avustamistehtävä voidaan jo poistaa. Järjestämisedellytysten arviointi voidaan toteuttaa maksullisena palvelutoimintana. Jos tämä ei ole mahdollista, OPH esittää, että asetuksen 5 §:n 2 momentin mukainen OPH:n tehtävä poistettaisiin kokonaan ammatillisen aikuiskoulutuksen lainsäädännöstä. Näin korostettaisiin tutkintotoimikunnan vastuuta näyttötutkintojen järjestämissopimusten solmimisessa. (OPH)
- OPH:lla ei ole riittäviä henkilöresursseja näyttötutkintojen järjestämisen konsultointiin. (OPH)
- arvioijien riittävyys sekä arvioijien laadun varmistamisen ja perehdyttämiskäytäntöjen arviointi tulee olla osa koulutuksen järjestämisedellytysten arviointia (1 koulutustoimikunta).

Näyttötutkintomestarit (NTM)

- valtakunnallisen rekisteri NTM-koulutuksen suorittaneista (JHL, 1 koulutustoimikunta).

Näyttötutkintoaineistot

- luotava alakohtaisia näyttötutkintoaineistoja, jotka olisivat jonkun muun tahon kuin oman oppilaitoksen laatimia. Toimikunnan tulee keskittyä ydintehtäviin. (1 koulutustoimikunta)

Tutkinnon järjestäjät

- runsaasti alihankkijoita käyttävien tutkinnon järjestäjien laadun valvonnan vuoksi osana ammatillisen koulutuksen laatustrategiaa otetaan käyttöön koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien laadunvarmistusjärjestelmien ulkoiset auditoinnit. Kuitenkin tutkintotoimikuntien tulee arvioida järjestämisedellytyksiä ja valvoa tutkinnon järjestämistä (EK).

Tutkinnon perusteet laadun valvonnassa

- tutkintojen perusteiden laadukkuuteen kiinnitettävä huomiota. (1 koulutustoimikunta)

AIPAL-järjestelmä

- laadun valvonnassa hyödynnettävä AIPAL-järjestelmää. (OPH)

Näyttötutkintojen järjestämistä (toimeenpanoa) koskevat määräykset

- OPH:lle valtuus antaa näyttötutkintojen toimeenpanoa koskevia määräyksiä (OPH).

3. Tutkintosuoritusten arvioinnin laadun seuranta/ varmistaminen (29 lausuntoa)

Yleistä

- esitykset arvioinnin yhdenmukaisuuden ja luotettavuuden lisäämisestä ja arvioijien osaamisen vahvistamisesta lainsäädäntöä tarkentamalla ovat kannatettavia (EK, 2 koulutustoimikunta)
- arvioinnin kehittäminen OPH:n arviointiohjeistuksella (1 koulutustoimikunta)
- hyvä esitys, että arvioijia on riittävä määrä (1 koulutustoimikunta)
- ohjausryhmän ajatusta siitä, että arvioijat löytyvät sivutuotteena työelämän ja oppilaitosten verkostojen kautta, toimikunta ei pidä kovin realistisena. Toimikunnan näkemyksen mukaan arvioijat hankitaan parhaiten yhteistyössä tutkinnon suorittajan ja heidän taustayritystensä kanssa (1 tutkintotoimikunta)
- tärkeää on varmistaa tutkintojen tasalaatuisuus ja niiden perustuminen tutkintojen perusteisiin (1 koulutustoimikunta)
- hyvää on arvioijien saatavuuden varmistamiseksi esitetty työelämäyhteistyö. (1 koulutustoimikunta)
- tiivistettävä yhteistyötä tutkinnon järjestäjien ja työpaikkojen kesken, erityisesti pk-yritykset (1 koulutustoimikunta)
- arvioijien saatava ohjausta myös tutkintotoimikunnilta ja tarvittaessa myös OPH:lta (JHL).

- työelämän edustajien on saatava arviointityöstä asiallinen korvaus. (1 koulutustoimikunta)
- työelämä sietää tutkintotoimikuntatyötä ja tutkintosuoritusten arviointiin kohdistuvaa työtä vain tiettyyn kustannusrajaan (1 koulutustoimikunta)
- arvioijapankki ei toimi rahoitus- ja vakuutusalan tutkintotilaisuuksissa. (koulutustoimikunta)
- arvioijapankin ajatus on kokeilemisen arvoista, mutta toteutus olisi suunniteltava huolella (1 tutkintotoimikunta).

Säädökset

- arvioinnin yhdenmukaistaminen lainsäädäntöä tarkentamalla (2 koulutustoimikuntaa) sekä arvioinnin kehittämistä Opetushallituksen arviointiohjeistuksella (1 koulutustoimikunta)
- aikuiskoulutuslakiin uusi säännös arvioijista (OPH)
- arvioinnin kolmikantaisuus kirjataan lainsäädäntöön. (EK, STTK)
- arvioijien kelpoisuussäädös on hyvä (OPH, STTK, 1 koulutustoimikunta)
- arvioijien kelpoisuudesta säätäminen ei tuota erityistä lisäarvoa. Tärkeämpää vahvistaa tutkintojen järjestäjien ja työelämän yhteistyötä (Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto)
- esitys arvioinnin kolmikantaisuudesta koskenee kolmikantaista arvioijaryhmää, joka tekee tutkinnon osan arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle. (OPH)
- kolmikantaisuus tietojenkäsittelyalan tutkintojen järjestämisessä voi olla tutkintojen suorittamisen esteenä (1 koulutustoimikunta).

Arvioijien hankkiminen

- yhteistyön aikaansaaminen tutkinnon järjestäjien kesken on teoreettinen tavoite, järjestäjien välinen kilpailutilanne ja yrityssalaisuudet. (ELO)
- yhteistyötä tutkinnon järjestäjien ja työpaikkojen kesken tulee entisestäänkin tiivistää. Yhteishanke OPH:n kanssa. (Teknologiateollisuus)
- arvioijien hankkimisessa vastuu tutkinnon järjestäjällä (OPH, Teknologiateollisuus)
- arvioijien hyväksymisprosessiin sekä perehdyttämiseen selkeät kriteerit, laatu ja sisältö tulee olla huomion kohteena. (1 koulutustoimikunta)
- arvioijien riittävydestä tulee huolehtia (1 koulutustoimikunta).

Arvioijien osaaminen ja sen kehittäminen

- arvioijien perehdyttämiseen tukea ja yhtenäisiä ohjeistuksia (ELO)
- arvioijien perehdyttäminen on tärkeää (1 koulutustoimikunta)
- arvioijakoulutuksen yhtenäistäminen ja ohjeistaminen on tärkeää (1 tutkintotoimikunta)
- esitetty arviointiosaamiskoulutuksen lisääminen työelämän edustajille edellyttää arviointiosaajien jatkuvaa kouluttamista ja järjestelmän kustannuksia (OAJ)
- arvioijille ohjausta tutkintotoimikunnilta ja OPH:lta (1 koulutustoimikunta)
- kaikilla arviointikeskusteluun osallistuvilla opettajilla on NTM-koulutus (EK)
- selkeästi suunnattua arvioijakoulutusta työelämän tutkintotoimikuntalaisille (1 tutkintotoimikunta)

- myös tutkintotoimikuntien jäsenille arviointikoulutusta (JHL)
- ehdotukset toimikuntien jäsenten ja tutkintojen arvioijien perehdytyksen lisäämiseksi ovat myönteisiä (STTK)
- toimintamalleissa huomattava eri alojen luonteet, esim. pk-yritysvaltaisuus, jolloin tarvitaan joustavia ja uudenlaisia malleja, ei vain verkossa tapahtuvia (1 koulutustoimikunta)
- Opetushallituksen tulisi määritellä tutkintotoimikuntien jäsenten ja arvioijien koulutukselle valtakunnalliset perusteet (1 koulutustoimikunta)
- OPH mahdollistaa tutkinnon järjestäjille, opettaja-arvioijille ja työelämän arvioijille riittävän arviointiosaamisen saavuttamisen (1 koulutustoimikunta).

Arvioijien osaamisen kehittämisen rahoitus

- rahoitus ohjausryhmän esityksen mukaisesti (EK, JHL, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto, 4 koulutustoimikuntaa)
- opetushallinnon tulee tarjota koulutustukea (esim. NTM-koulutus) ja kohdentaa taloudellisia resursseja tutkinnon järjestäjien verkostolle arvioijareservin kokoamiseen (1 koulutustoimikunta)
- opetustoimen henkilöstökoulutuksen määrärahojen käyttäminen työelämän arvioijien perehdytyksen ja täydennyskoulutuksen lisäämiseen vaatii lisäselvityksiä (OPH).

Arvioijat ja tutkintotoimikunta

- tutkintotoimikunnan tulisi valita näyttöjen arvioijat jopa testeillä (1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta)
- onko mahdollista siirtää arvioijat tutkintotoimikuntien suoraan alaisuuteen tai ainakin säännölliseen, aktiiviseen keskusteluyhteyteen? (1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta)
- tärkeää ovat toimikuntien jäsenten perehdyttämiseen ja kouluttamiseen varattavat riittävät resurssit (1 koulutustoimikunta)
- tärkeämpää on vahvistaa näyttötutkinnon järjestäjien ja työelämän yhteistyötä (Kunnallinen työmarkkinalaitos).

Koulutusmateriaali

- selkeäkielinen arvioijan opas/tietopaketti arvioijien perehdyttämiseen on kannatettava / tärkeä (OPH, 3 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- hyödynnettävä näyttötutkintojen järjestäjien oppaita ja tietopaketteja verkkopohjaisen tietopaketin aikaansaamiseksi (OPH).

NTM-koulutus, myös työelämäarvioijien osallistuminen

- NTM-koulutusohjelman perusteet (2007) tulee uudistaa (OPH, 2 koulutustoimikuntaa) modulaarisesti palvelemaan myös työelämäarvioijien perehdyttämistä, otettava huomioon heidän tarpeensa ja mahdollisuutensa osallistua koulutukseen. Samalla on selkeytettävä mm.

työpaikkaohjaajien koulutusta ja ammattiosaamisen näyttöjen arvioijien perehdyttämistä.
(OPH)

- NTM-koulutuksesta kevyempää koulutustarjontaa, joka rahoitettaisiin esityksen mukaisesti (1 koulutustoimikunta)
- työelämän edustajien NTM-koulutuksen sisältöä ja toteutusta tulee kehittää ja yhdenmukaistaa ottaen huomioon heidän tarpeensa ja mahdollisuutensa osallistua koulutukseen. (2 koulutustoimikuntaa)
- työelämäedustajien mahdollisuutta osallistua joustavasti ja maksutta NTM-koulutukseen tulee merkittävästi lisätä (Suomen Yrittäjät).

Muuta, uutta

- Arvioijapassi (ELO)

4. **Tutkintotoimikuntien asiantuntemuksen vahvistaminen** (26 lausuntoa)

Tutkintotoimikuntien asettaminen

- tutkintotoimikuntien asettamisprosessin läpinäkyvyyttä ja selkeyttä lisättävä (OPH, 2 koulutustoimikuntaa)
- toimikuntien yhdistämistä harkittava huolella, jotta pienten/pienheikkojen alojen asiantuntemus toimikunnissa pystytään säilyttämään (1 tutkintotoimikunta)
- toimikunnan henkilömäärää ei tule pienentää (1 tutkintotoimikunta)
- tutkintotoimikuntien ja jäsenten määrä mitoitettava tutkinnon perusteiden, ei pelkästään hallinnollisin perustein (1 tutkintotoimikunta)
- myös avointa tiedotusta on hyvä lisätä (1 koulutustoimikunta)
- ainakin tutkintotoimikunnan asettamispäätös olisi hyvä saada tiedoksi koulutustoimikuntien ja tutkintotoimikuntien yhteistyön mahdollistamiseksi (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikuntien asettamisessa tulee huolehtia kolmikantaisuuden toteutumisesta, työelämälähtöisyydestä ja arvioitava jatkossa asiantuntijoiden määrää (1 koulutustoimikunta)
- ohjausryhmä voisi ottaa kantaa myös tutkintotoimikunnan kokoonpanoon suhteessa erilaisiin taustayhteisöihin (1 koulutustoimikunta)
- esitykset lisäisivät OPH:n viranomaistehtäviä, mikä vaatii OPH:lta riittäviä henkilöstöresursseja ja määrärahoja – sisällytettävä tulossopimukseen (OPH).

Tutkintotoimikuntien jäsenet

- tärkeää, että tutkintotoimikuntiin saadaan motivoituneita jäseniä (koulutustoimikunta)
- lainsäädäntöön velvoittavaa kirjaus tutkintotoimikunnan jäsenen osallistumisesta toimikuntatyöhön (SEL)
- resursoinnin turvattava riittävät toimintaedellytykset erikokoisille toimikunnille (1 koulutustoimikunta)
- kolme vuotta on sopiva pituus tutkintotoimikunnan toimikaudelle (1 tutkintotoimikunta)

- toimikausien määrää ei tule rajoittaa (OAJ, 5 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- itsenäisiä ammatinharjoittajia, pienten yritysten omistajia ja työntekijöitä mukaan tutkintotoimikuntiin ja arviointiin, sijaisjärjestelyt turvattava (1 koulutustoimikunta)
- ohjausryhmä voisi ottaa kantaa myös tutkintotoimikunnan kokoonpanoon suhteessa erilaisiin taustayhteisöihin. (1 koulutustoimikunta).

Tutkintotoimikuntien jäsenten perehdyttäminen ja kouluttautuminen

- perehdyttäminen / perehdytyskoulutus ja sen lisääminen on tärkeää (Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto, 3 koulutustoimikuntaa)
- toimikunnan jäsenet perehdytettävä jo toimikauden alkuvaiheessa (1 tutkintotoimikunta)
- jäsenet on perehdytettävä myös tutkintotoimikunnan tehtäviin ja järjestelmien käyttöön. (1 koulutustoimikunta)
- perehdyttämistä ja koulutusta tulee tarjota tasaisesti toimikunnan toimintakauden aikana tasaisesti (Suomen Yrittäjät, 2 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta), eikä ainoastaan käynnistämävaiheessa. Tutkintotoimikuntien jäsenten perehdyttämisen tehostaminen jo v. 2010 (Teknologiateollisuus, 1 koulutustoimikunta)
- selkeää sähköistä opastusta tutkintotoimikuntatyöhön (Suomen Yrittäjät, 1 tutkintotoimikunta)
- toimikuntien budjetissa osa oman tarpeen mukaiseen sisäiseen kouluttautumiseen ja kehittämiseen (1 tutkintotoimikunta)
- OPH:n tulee tehostaa tutkintotoimikuntien jäsenten perehdyttämistä (EK, JHL)
- koulutusta toimintatapojen ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi sekä myös alakohtaisesti. (1 tutkintotoimikunta)
- tutkintotoimikunnissa tulisi olla NTM-koulutuksen saaneita henkilöitä (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikuntien jäseniä kannustetaan suorittamaan NTM-koulutus (1 koulutustoimikunta)
- OKM:n tulee tukea työelämän edustajien osallistumista NTM-koulutukseen (JHL, 1 koulutustoimikunta)
- myös tutkintotoimikuntien jäsenet tarvitsevat arviointia koskevaa koulutusta (1 koulutustoimikunta)
- OPH:lla tulee olla riittävät henkilöstö- ja muut resurssit toimikuntien ohjaukseen ja tutkinnon järjestäjien kouluttamiseen (EK, 1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta)

Tutkintotoimikuntien internet-sivut

- OPH:n huolehdittava verkkosivujen ajan tasalla pitämisestä (koulutustoimikunta, tutkintotoimikunta)

5. Tutkintotoimikuntatyön organisointi ja tehostaminen (29 lausuntoa)

Sihteerityön organisointi

- kannatetaan tutkintotoimikunnan sihteerityön kehittämistä koskevia ehdotuksia (OPH, EK, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Kuntaliitto, OAJ, SAK, STTK, Teknologiateollisuus, 8 koulutustoimikuntaa)
- sihteerinimityksissä OPH:n tulee ottaa tutkintotoimikunnan näkemys huomioon jo nimitettäessä (2 koulutustoimikuntaa)
- määriteltävä sihteerien tehtävät ja vastuukysymykset (OPH)
- OPH asettaa tutkintotoimikunnat ja sihteerit (OPH)
- sihteeristö OPH:n yhteyteen (OPH, 1 koulutustoimikunta)
- tärkeää, että sihteeristöä koskevat ehdotukset toteutetaan ripeästi (STTK)
- sihteerityölle riittävä resursointi ja koulutus(SAK, ELO, 2 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- kannatetaan esitystä toimikuntien ulkopuolisista pää- tai sivutoimisista sihteereistä (STTK, 1 koulutustoimikunta)
- isoille ja työmäärältään suurille tutkintotoimikunnille tulee järjestää mahdollisuus substanssin tuntevaan sihteeripalveluun, jotta työkuormaa voidaan kohtuullistaa (1 koulutustoimikunta).
- keskistetty sihteeripalvelu OPH:sta (EK, ELO, STTK, 3 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta), kannatettavaa.
- toimikuntien sihteerit voisivat työskennellä myös toisella paikkakunnalla, otettava huomioon korvauksissa (1 koulutustoimikunta)
- Mikäli usealla tutkintotoimikunnalla on sama sihteeri, on kuitenkin varmistettava se, että resurssit riittävät jokaisen tutkintotoimikunnan käyttöön (1 tutkintotoimikunta). OPH:ssa toimiva sihteeristö ei saa jäykistää sihteeripalvelujen käyttöä (1 tutkintotoimikunta). Useamman tutkintotoimikunnan yhteisen sihteerin toimikunnat saman tai läheisten toimialojen toimikuntia (1 koulutustoimikunta).
- Sihteerien osalta käytetään joustavia erilaisia järjestelyjä tutkintotoimikuntien tarpeiden mukaisesti. (EK)
- tietotekniikkaa ja sähköisiä työskentelyalustoja tulee hyödyntää (Teknologiateollisuus, 1 koulutustoimikunta)
- sihteeripalvelujen avulla yhtenäisten toimintatapojen ja –mallien juurruttaminen (4 koulutustoimikuntaa)
- keskistetty sihteeripalvelu helpottaisi myös tutkinnon järjestäjän toimintaa, kun organisaatiolla on useamman näyttötutkinnon järjestämissopimus (1 koulutustoimikunta).
- Sihteereillä tulisi olla ko. alan tuntemusta (EK, Teknologiateollisuus, 2 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta) ja alan tutkintojen sisällöllistä osaamista (3 koulutustoimikuntaa)
- sihteereillä toimivat laitteet (1 koulutustoimikunta)

Tutkintotoimikuntatyön tehostaminen

- tutkintotoimikuntien asemaa tulee vahvistaa (SAK)
- tutkintotoimikuntatyön tehostamiseksi esitetty lisäresurssit tulee turvata esitetyllä tavalla. (1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikunnilla erisuuruiset työmäärät, suurten toimikuntien työtä ei voida tehdä oman toimen ohessa. (STTK)
- jatkuvasti toimikuntatyöstä poissaolevat pitäisi voida vaihtaa uusiin jäseniin (1 tutkintotoimikunta)
- vahvistettava tutkintotoimikuntien käytäntöjen ja työtapojen yhdenmukaistamista ja kehittämistä (JHL, STTK, 1 koulutustoimikunta)
- OPH:n tulee laatia yhdenmukaiseen toimintaan johtavaa ohjaus- ja tukimateriaalia
- sähköisten työskentelyalustojen ja tietotekniikan hyödyntämistä tulee hyödyntää ja edistää (Teknologiateollisuus, 1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta)
- järjestelmä kaikkien käytössä, vaatii kaikille toimivat laitteet (1 koulutustoimikunta)
- toimikuntien kokoontumisista voi olla sähköisiä vähintäänkin puolet (1 tutkintotoimikunta)
- siirtyminen sähköiseen asiointiin ja työtapaan tehostaisi ja nopeuttaisi päätösprosesseja (1 koulutustoimikunta).
- toimikuntien työtä keventäisivät yhteiset lomakkeet (1 tutkintotoimikunta)
- olisi tärkeää, että toimikuntien jäsenet voisivat työskennellä toimikuntatyössä myös toisella paikkakunnalla. Otettava huomioon korvauksissa (koulutustoimikunta).

6. Tutkintotoimikuntatyön rahoitus (27 lausuntoa)

Yleistä tutkintotoimikuntatyön rahoituksesta ja kuluista

- tutkintotoimikuntatyöstä tarkempi kulurakenneselvitys (OAJ, 1 tutkintotoimikunta)
- toimikunnilta selkeät omat toimintasuunnitelmat ja budjetit ennen hallinnon rahoituspäätöksiä (1 tutkintotoimikunta)
- luotava pelisäännöt perittävien maksujen tasapuolisuudesta ja kohtuullisuudesta (JHL)
- rahallinen resurssi onkin selkeä kehityksen kohde. Nyt tehtävän uudistustyön ensimmäinen edellytys on päästä lopputulokseen, jossa voidaan todeta, että työlle osoitetuilla resursseilla on annettut tehtävät mahdollista hoitaa ja niille asetettujen vaateiden mukaisesti (1 koulutustoimikunta).
- tutkintotoimikuntien tulisi voida suorittaa tutkintomaksujen tilittämisen valvontaa (1 koulutustoimikunta).
- ammattitutkintostipendi myös yrittäjälle (Suomen Yrittäjät).

Tutkintomaksun korottaminen

- esitys tutkintomaksun korotus on hyvä/hyväksyttävä/perusteltu/kannatettava/tarpeellista (ELO, OPH, Suomen Yrittäjät, Teknologiateollisuus, 3 koulutustoimikuntaa, 2 tutkintotoimikuntaa)

- hyväksyy tutkintomaksun korottamisen osana tutkintotoimikuntien aseman vahvistamista ja edellytyksellä, että vailla tutkintoa olevilta maksua ei peritä (SAK)
- tutkintomaksun suuruuden päättää OKM (OPH)
- tutkintomaksua voidaan korottaa tutkintotoimikunnille tulevien tukitoimien / kehittämistoimien rahoittamiseksi (JHL, 1 koulutustoimikunta)
- tutkintomaksun korotus tulee käyttää täysimääräisenä näyttötutkintojen kehittämiseen (Kuntaliitto)
- tutkintomaksun korotus voisi jäädä varsin vähäiseksi, jos osittaista tutkintomaksun poistamista ei toteuteta (1 koulutustoimikunta)
- tutkintomaksua olisi voitu korottaa vähän enemmänkin (1 koulutustoimikunta).

Tutkintomaksun poistaminen (AKKU-esityksen mukaan)

- tutkintomaksu tulisi periä kaikilta yhdenmukaisuusperiaatteen mukaisesti (1 koulutustoimikunta)
- aiempaa ammatillista tutkintoa vailla olevien tutkintomaksun poistaminen on hyvä ja kannatettava asia (JHL, OPH, STTK, Teknologiateollisuus, 3 koulutustoimikuntaa, 1 tutkintotoimikunta)
- tutkintomaksusta vapauttaminen mahdollista, jos ei vaikuta tutkintotoimikunnan kulujen korvaamiseen (1 koulutustoimikunta)
- vaikea todentaa, kuuluuko tutkinnon suorittaja nk. aliedustettuun ryhmään (OPH).

Tutkintomaksujen kohdistaminen

- toimikunnan tulee voida ohjata määrärahojaan tutkintotoiminnan valvontaan ja laadun seurantaan (EK, 1 koulutustoimikunta)
- tutkintomaksukertymä täysimääräisesti näyttötutkintojen ja näyttötutkintojärjestelmän kuluihin, organisointiin ja kehittämiseen, (EK, OAJ, 1 tutkintotoimikunta)
- OKM:n tulee seurata tutkintomaksujen ohjautumista (EK)
- kertyneet tutkintomaksut on kanavoitava tutkintotoimikuntien laadukkaan ja asianmukaisen toiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen ja tätä kautta koko tutkintojärjestelmän toimivuuden varmistamiseen (tutkintotoimikunta).

Tutkintotoimikunnan jäsenten palkkiot

- kokouksista maksetaan palkkiot ohjausryhmän esityksen mukaisesti (ELO, OPH, STTK, Suomen Yrittäjät, 4 koulutustoimikuntaa, 2 tutkintotoimikuntaa)
- hyvä, jos sähköisestä kokouksesta sama palkkio kuin tavallisesta kokouksesta (1 koulutustoimikunta)
- esitetty puheenjohtajan palkkio on suhteettoman suuri muiden palkkioihin nähden (1 koulutustoimikunta)
- jäsensihteerin palkkion tulisi suuritoisyytensä vuoksi olla samansuuruinen kuin puheenjohtajan palkkion (1 koulutustoimikunta)

- maksettava lisäkorvausta / korvausta ansionmenetyksestä henkilöille, joille tulee tulojen menetyksiä toimikuntatyöhön osallistumisajalta, esim. yrittäjät (Suomen Yrittäjät, 1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta).

Tutkintotoimikuntatyön määrärahat

- tutkintotoimikuntien käyttöön tulee varata riittävästi määrärahoja suhteessa tutkintomaksukertymään (EK, 1 koulutustoimikunta)
- tutkintotoimikunnalla on oltava riittävät määrärahat, joita toimikunnan on voitava joustavasti käyttää tehtäviensä toteuttamiseen (Kuntaliitto, STTK)
- kannattavat esitystä, joka koskee tutkintotoimikunnan määrärahoja suhteessa tutkintomaksukertymään ja määrärahojen ohjaamiseen (1 koulutustoimikunta, 1 tutkintotoimikunta)
- toimikunnille varattava myös resurssit tutkinnon järjestäjien kouluttamiseen ja ohjaamiseen yhdessä OPH:n kanssa (1 tutkintotoimikunta).

TAHOT, JOTKA OVAT ANTANEET LAUSUNNON:

1. Auto- ja kuljetusalan koulutustoimikunta	21. Nuorisoalan ja muun ohjaustoiminnan koulutustoimikunta
2. Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Innovaatioympäristö ja osaaminen	22. Opetusalan ammattijärjestö OAJ
3. Elinkeinoelämän oppilaitokset ry, ELO	23. Opetusalan koulutustoimikunta
4. Elintarvikealan koulutustoimikunta yhdessä Meijerialan tutkintotoimikunnan kanssa	24. Opetushallitus
5. Hevostalouden tutkintotoimikunta	25. Pintakäsittelyalan koulutustoimikunta
6. Hierojan tutkintotoimikunta	26. Rahoitus- ja vakuutusalan koulutustoimikunta
7. Hotelli-, ravintola- ja catering- alan koulutustoimikunta	27. SET- alan koulutustoimikunta
8. Johtamisen tutkintotoimikunta	28. Sosiaalialan koulutustoimikunta
9. Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry	29. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon, lähihoitajan tutkintotoimikunta
10. Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta	30. STTK
11. Kaupan, liiketalouden ja hallinnon koulutustoimikunta	31. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
12. Kiinteistö- ja kotityöpalvelualan koulutustoimikunta	32. Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry (SEL)
13. Kone- ja metallialan koulutustoimikunta	33. Suomen Yrittäjät
14. Kunnallinen työmarkkinalaitos	34. Taideteollisuusalan koulutustoimikunta
15. Kuntaliitto	35. Teknologiateollisuus
16. Kuntoutusalan koulutustoimikunta	36. Tietojenkäsittelyalan koulutustoimikunta
17. Liikunta- alan koulutustoimikunta	37. Turvallisuusalan koulutustoimikunta
18. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	38. Turvallisuusalan tutkintotoimikunta
19. Maatalous- ja ympäristöalan koulutustoimikunta	39. Viestintäalan koulutustoimikunta
20. Musiikki-, teatteri- ja tanssialan koulutustoimikunta	40. Yrittäjyysalan koulutustoimikunta

YHTEENSÄ 40 TAHOA